

Sygn. akt IV KO 68/20

POSTANOWIENIE

Dnia 30 czerwca 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Małgorzata Wąsek-Wiaderek

w sprawie dotyczącej rozpoznania zażalenia A. H. na postanowienie funkcjonariusza Komisariatu Policji [...] w K. z dnia 14 stycznia 2020 r. zatwierdzonego w dniu 13 lutego 2020 r. przez Prokuratora Prokuratury Rejonowej w K., sygn. akt Ds. (...), o odmowie wszczęcia dochodzenia, po rozpoznaniu na posiedzeniu w dniu 30 czerwca 2020 r., wniosku Sądu Rejonowego w K., zawartego w postanowieniu z dnia 12 czerwca 2020 r., sygn. IV Kp (...), o przekazanie sprawy do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu, na podstawie art. 37 k.p.k. *a contrario*

postanowił

nie uwzględnić wniosku.

UZASADNIENIE

Postępowanie sprawdzające zostało zainicjowane zawiadomieniem A. H., wskazującym na popełnienie przestępstwa nieuprawnionego przetwarzania jego danych osobowych w związku z postępowaniem cywilnym toczącym się przed Sądem Okręgowym w K..

Postanowieniem z dnia 14 stycznia 2020 r., na podstawie art. 305 § 3 k.p.k. i art. 17 § 1 pkt 1 k.p.k., odmówiono wszczęcia dochodzenia w sprawie podejrzenia popełnienia przestępstwa nieuprawnionego przetwarzania w nieustalonym czasie, jednak nie później niż w dniu 30 października 2019 r. w Sądzie Okręgowym w K. przy ul. [...], danych osobowych, tj. imienia, nazwiska i numeru telefonu A. H, tj. o czyn z art. 107 ustawy z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych. Postanowienie to zostało zaskarżone zażaleniem złożonym przez A. H., w którym

skarżący wniósł w pierwszej kolejności „o wyłączenie od rozpoznania sprawy sędziów sądu okręgu [...]”, odwołując się do oświadczeń złożonych przez sędziów Sądu Okręgowego w K.: SSO A. C. i SSO J. K. . Zaskarżonemu postanowieniu zarzucił rażące naruszenie przepisów postępowania poprzez nierozpoznane istoty sprawy i wniósł o jego uchylenie.

Sprawę przekazano do Sądu Rejonowego w K. celem rozpoznania zażalenia. Postanowieniem z dnia 12 czerwca 2020 r., Sąd Rejonowy w K. wystąpił w trybie art. 37 k.p.k. do Sądu Najwyższego z wnioskiem o przekazanie niniejszej sprawy innemu Sądowi równorzędnemu. Uzasadniając ten wniosek Sąd wskazał, że zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa dotyczy pracowników bądź sędziów Sądu Okręgowego w K., co powoduje powstanie okoliczności, które mogą stwarzać w odbiorze społecznym oraz skarżącego przekonanie o braku warunków do obiektywnego rozpoznania tej sprawy przez ten Sąd Rejonowy.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wniosek nie zasługuje na uwzględnienie.

Instytucja określona art. 37 k.p.k. ma charakter wyjątku od zasady właściwości miejscowej sądu i powinna mieć zastosowane jedynie w szczególnych przypadkach, a zatem i okoliczności wskazane przez sąd muszą mieć charakter szczególny, a nie sprowadzać się jedynie do wskazania abstrakcyjnie na obawę o możliwość postrzegania postępowania przed sądem orzekającym oraz samego rozstrzygnięcia sprawy jako obciążonego brakiem bezstronności. Właściwość sądu, w tym właściwość miejscową, określają przepisy o randze ustawowej, ma ona ponadto zakotwiczenie konstytucyjne, skoro art. 45 ust. 1 Konstytucji RP gwarantuje każdemu prawo do rozpoznania sprawy przez sąd właściwy. Dlatego przepisu art. 37 k.p.k. nie można wyklądać rozszerzająco.

W niniejszej sprawie nie można podzielić argumentów Sądu występującego o przekazanie sprawy innemu sądowi właściwemu.

Po pierwsze, fakt, że autor zażalenia wnosi o wyłączenie od orzekania w sprawie wszystkich sędziów orzekających w obszarze właściwości Sądu Okręgowego w K., nie powoduje związania tym wnioskiem Sądu właściwego do

rozpoznania jego zażalenia i nie powinien skutkować niejako automatycznym uruchomieniem trybu z art. 37 k.p.k. To nie wola uczestnika postępowania, ale przepisy prawa kształtują właściwość sądu do rozpoznania zażalenia na postanowienie o odmowie wszczęcia dochodzenia. Autor zażalenia dysponuje natomiast instrumentem procesowym w postaci wniosku o wyłączenie konkretnego sędziego, z którego może skorzystać, jeżeli uzna, że zachodzą uzasadnione wątpliwości co do bezstronności sędziego wyznaczonego do rozpoznania jego sprawy (art. 41 k.p.k.).

Po drugie, nie stanowi przesłanki do zastosowania wyjątkowej instytucji z art. 37 k.p.k. okoliczność, że w związku z postępowaniem cywilnym toczącym się przed Sądem Okręgowym w K., którego uczestnikiem jest A. H. , kilku sędziów złożyło oświadczenie o potrzebie wyłączenia się od orzekania w sprawie. Jest to inne postępowanie (cywilne), toczące się przed innym sądem niż Sąd, który wystąpił do Sądu Najwyższego z wnioskiem w trybie art. 37 k.p.k.

Po trzecie, procedowanie Sądu właściwego miejscowo do rozpoznania zażalenia A. H. nie wiąże się z merytorycznym rozstrzygnięciem w przedmiocie jego zarzutów w stosunku do konkretnych osób, czyli sędziów Sądu Okręgowego w K. czy jego pracowników. Złożenie zażalenia prowadzi jedynie do kontroli prawidłowości decyzji niesądowego organu procesowego w kwestii odmowy wszczęcia postępowania przygotowawczego, a zatem jedynie w sferze przedmiotowej (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 6 maja 2020 r., IV KO 33/20). Nie sposób zatem twierdzić, że na tym etapie postępowanie to jest skierowane przeciwko sędziom Sądu Okręgowego w K. czy pracownikom tego Sądu. Wobec powyższych uwag, jedynie na marginesie należy zauważyć, że sformułowane przez A. H. podejrzenie popełnienia przestępstwa z art. 108 ustawy o ochronie danych osobowych dotyczyło ogólnie Sądu Okręgowego w K. , a zatem zupełnie innej, odrębnej i niezależnej organizacyjnie jednostki. Tymczasem sądem właściwym do rozpoznania zażalenia A. H. jest Sąd Rejonowy w K.. W zaistniałym układzie procesowym Sąd Rejonowy jest sądem, którego rozstrzygnięcie nie będzie podlegało dalszej kontroli odwoławczej. Procedowanie w przedmiocie zażalenia A. H. pozostaje poza kognicją Sądu Okręgowego w K. Z pism dołączonych do zażalenia (k. 19 – 21 akt Ds. (...)) wynika, że A. H. pełnił funkcję asesora w Sądzie

Rejonowym w S., a zatem nie był on w żaden sposób związany z Sądem Rejonowym w K. .

Podsumowując, Sąd Najwyższy stwierdził, że rozpoznanie tej sprawy przez Sąd Rejonowy w K. nie stanowi zagrożenia dla dobra wymiaru sprawiedliwości. Brak jest zatem podstaw do uwzględnienia wniosku Sądu Rejonowego w K. i przekazania sprawy do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu.

Mając powyższe na uwadze, orzeczono jak w sentencji postanowienia.